

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Indbydelsesskrift

til

Afgangs- og Aarsexamen

i

Kongsbergs Middelskole

1877.

-
1. Fortegnelse over Skolebibliothekets Tilvæxt siden 1868, ved Adjunkt Lassen.
  2. Skoleefterretninger, meddelte af Rektor.

Kongsberg.

Trykt hos J. Chr. Gundersen i Christiania.

1877.

Indbydelsesskrift

til

Afgangs- og Aarsexamen

i

Kongsbergs Middelskole

1877.

---

1. Fortegnelse over Skolebibliothekets Tilvæxt siden 1868, ved Adjunkt Lassen.
  2. Skoleefterretninger, meddelte af Rektor.
-

Kongsberg.

Trykt hos J. Chr. Gundersen i Christiania.

1877.

Fortegnelse

over

Skolebibliothekets Tilvæxt

siden 1868.

Indhold:

- A. Græsk og romersk Philologi (Forfattere, Kommentærer, Oversættelser, Lexika, Grammatik, Literaturhistorie, Antikviteter).
  - B. Historie (Nordens Historie og Oldkyndighed; almindelig Historie).
  - C. Nordisk, ældre og nyere, Literatur og Sprogforskning. — Aesthetik.
  - D. Theologi. Philosophi.
  - E. Pædagogik. Universitets- og Skolevæsen. Skoleprogrammer.
  - F. Matematik og Naturvidenskab.
  - G. Skrifter af blandet Indhold.
-

A.

Filokteles, oversat af A. M. S. Arctander. Trhm. 1867.

Prometheus i Lænker, Tragedie af Aischylos. Oversat og oplyst af F. L. Vibe.

Horats. Oder og Breve, udgivne til Skolebrug af Edv. Lembcke. Kbhvn. 1855.

Aubert, Dr L. C. M. Den latinske Verbalflexion. Kria. 1875.

Curtins, Georg. Grundzüge der griechischen Etymologie. Zweite Ausg. Leipzig 1866.

Falkenberg, Andr. Latinsk Vocabularium til Skolebrug. Kria. 1867.

Johanssen, J. Grammatiske Studier. I.

Voss, P. Græsk Ordsamling, methodisk ordnet til Skolebrug. Kria. 1868.

Weisse, J. P. Latinsk Grammatik til Skolebrug.

— — — og J. Johanssen. Prøveforelæsnings ved Konkurrancen om Professoratet i latinsk Filologi. H. 1—6.

B.

- Codex Frisianus. En Samling af norske Konge-Sagaer; udg. efter offentlig Foranstaltning ved C. R. Unger. I—III. Kria. 1869—71.
- Sagaer, Norges Kongers, oversatte af P. A. Munch og O. Rygh. II.
- Petersen, N. M. Historiske Fortællinger om Islændernes Færd ude og hjemme. Efter islandske Grundskrifter. I—IV.
- Allen, C. F. De tre nordiske Rigers Historie under Hans, Christiern II, Fredrik I, Gustav Vasa, Grevefeiden 1497—1536. Bd. III—V. Kbhvn.
- Bang, A. Chr. Hans Nielsen Hauge og hans Samtid.
- Hertzberg, Ebbe. En fremstilling af det norske aristokratis historie indtil kong Sverres tid. Kria. 1867.
- Hertzberg, Ebbe. Grundtrækkene i den ældste norske proces. Unvpr. 1874.
- Holst, Paul Christian. Efterladte Optegnelser.
- Keyser, R. Samlede Afhandlinger, udg. af O. Rygh. Kria. 1868.
- Munch, P. A. Nordens ældste Historie (ufuldendt).
- Nielsen, Yngvar. Jens Ågesen Bjelke.
- Om norske Kongers Hylding og Kroning i ældre Tid. Kria. 1873.
- Sars, J. E. Udsigt over den norske Historie. I.
- Vogt, Jørgen Herman. Optegnelser om Liv og Embedsvirk-somhed.
- Wedel-Jarlsberg, Grev Herman. Biografi, genealogiske Med-delelser.

-
- Dahl, J. C. C. Denkmale einer sehr ausgebildeten Holzbau-kunst aus den frühesten Jahrhunderten in den inneren Landschaften Norwegens. Blatt 1—27.
- Stephens, G. The Old-Northern Runic Monuments of Scandi-navia and England. Part II. London 1868.
-

- Foreningen til norske Fortidsmindesmærkers Bevaring. Aarsberetninger for 1867—75 med Tillæg.
Historisk Tidsskrift, udgivet af den norske historiske Forening. I—IV.
Huitfeldt, H. J. Biskop Eysteins Jordebog, udg. efter offentlig Foranstaltning. Bind II.
Lorange, A. Samlingen af norske Oldsager i Bergens Museum. Meddelelser fra det norske Rigsarkiv, indeholdende Bidrag til Norges Historie efter utrykte Kilder. I, 3.
Norske Stiftelser. IV.
Norske Magazin. III, 3 & 4.
Norske Rigsregistrarer. IV, 2—VI, 1.
-

- Cesare Cantu. Verdenshistorie i forkortet Bearbejdelse af E. Holm og Ph. Weilbach. H. 1—49. Kbhvn.
Daa, L. K. Om Nationaliteternes Udvikling. I. Kria. 1869.
Grundtvig, N. F. S. Haandbog i Verdenshistorien. I—III. Kbhvn. 1867—69.
Lieblein, J. Recherches sur la chronologie Egyptienne d'après les listes généalogiques. Univpr. 1872.
Lieblein, J. Die ägyptischen Denkmäler in St. Petersburg, Helsingfors, Upsala u. Copenhagen. Univpr. 1874.
Schjøtt, P. O. Den antike Stat og Solons Forfatning. Det atheniensiske Demokrati. I.
Weber, Dr. G. Lehrbuch der Weltgeschichte. I & II. Sechzehnte Auflage. 1873.
-

C.

- Asbjørnsen, P. Chr. og J. Moe. Norske Folke-Eventyr. Tredie Udgave.
Asbjørnsen, P. Chr. Norske Folke-Eventyr. Ny Samling.
— — — Norske Huldre-Eventyr og Folkesagn.
Tredie Udgave.

- Bjørnson, Bjørnstjerne. De Nygifte. 5te Udgave.
—:— Maria Stuart i Skotland. 3die Udg.
—:— Sigurd Slembe. 3die Udg.
- Daae, L. Norske Bygdesagn. I & II.
- Faye, A. Norske Folkesagn. Kria. 1844.
- Friis, J. A. Hans M. Kong Oskar IIs Reise i Nordland og
Finmarken Aar 1873.
- Friis, J. A. En Sommer i Finmarken, Russisk Lapland og
Nordkarelen. Skildringer af Land og Folk.
- Göthe. Faust. En Tragedie. Oversat af F. Gjertsen.
- Hansen, Mauritz. Noveller og Fortællinger. Efter Forfatterens
Død samlede og ordnede af C. N. Schwach. I—VIII.
- Ibsen, Henrik. Kongsemnerne. 3die Udg.
—:— Kjærlighedens Komædie. 2den Udg.
—:— Brand. Et dramatisk Digt. 6te Udg.
—:— Per Gynt. Et dramatisk Digt. 2den Udg.
—:— Keiser og Galilæer. Et verdenshistorisk Skue-
spil. Kbhvn. 1873.
- Moe, Jørgen. Digte. 2den Udg.
—:— I Brønden og i Kjernet. Smaahistorier for Børn.
—:— En liden Julegave. Gammelt og Nyt.
- Oscar Fredrik. Samlede Skrifter. I.
- Petter Dass. Nordlands Trompet samt Viser og Rim. Udg.
ved A. E. Eriksen.
- Welhaven, S. S. Samlede Skrifter. 1—VIII.
-
- Ahnfeldt, Arvid. Verdslitteraturens Historia. I & II.
- Dietrichson, L. Omrids af den norske Poesis Historie. II.
Den norske Literatur efter 1814.
- Hansen, P. Botten og S. Petersen. Norsk Bogfortegnelse 1848—
65. II. Kria. 1870.
- Hansen, P. Botten. La Norvège Littéraire. Edité en 1867.
- Lassen, H. Henrik Wergeland og hans Samtid. Kria. 1868.
- Petersen, N. M. Bidrag til den danske Literaturs Historie.
Anden Udg. I—IV samt V (1 og 2).

- Secher, C. E. Navneregister til ovenstaaende.
- Skavlan, O. Holberg som Komedieforfatter, Forbilleder og Eftervirkninger.
- Storm, Gustav. Sagnkredsene om Karl den Store og Didrik af Bern. Et Bidrag til Middelalderens literære Historie.
- Strøm, Thorvald. Dansk Literaturhistorie. Kbhvn. 1871.
- Weber, Dr. Georg. Literar-historisches Lesebuch, enthaltend Proben aus den bedeutendsten Literaturwerken aller Völker u. Zeiten in Poesi und Prosa nach deutschen Uebersetzungen. Bd. I—III.
-

Dietrichson, L. Det skönas verld. Estetikens o. konsthistoriens hufvudlärar med specielt afseende paa den bildande konsten populärt framstella.

Schulz, P. Danskens Skriverigtighed. Kbhvn. 1724.

D.

- Caspari, Dr. C. P. Quellen zur Geschichte des Tanfsymbols u. der Glaubensregel. II & III. Univpr. 1868 og 75.
- Eklund, P. ΣΑΡΞ vocabulum, quid apud Paulum apostolum significet, commentatio.
- Gundersen, S. R. Apostelhistorien og det nye Testamente. I.
- Hammerich, Fr. Den kristne Kirkes Historie. I—III. Kbhvn.
- Holmboe, C. A. Bibelsk Real-Ordhog. Kria. 1868.
- Luthers aandelige Sange, oversatte og omarbeidede af L. Lindemann.
- Lyng, G. V. Jødedommen. Ti populære Foredrag. Kria. 1867.
- Pressencè, Edm. de. Jesus Christus, hans Tid, hans Liv, hans Gjerning.
-

Postola Sögur. Udg. af C. R. Unger. Univpr. 1873.

Thomas Saga Erkebyskups. Udg. af C. R. Unger. Univpr, 1869.

Leander, P. J. H. Framställning o. granskning af Herbarts filosofiska ståndpunkt. I. Lund. 1865.

Monrad, M. J. Tankeretninger i nyere Tid. Et kritisk Rundskue.

Swahn, Oscar. Om betydelsen af Herbarts filosofiska ståndpunkt. Lund 1865.

E. *)

Fortegnelse over videnskabelige Instituter og literaire Forbindelser. Til Veiledning for det kgl. norske Universitets Bytteforbindelser.

Universitetets Legater og Stipendier. 1867.

—:— Aarsberetning for 1870.

Kongelige Propositioner til Love:

Om offentlige Skoler for den høiere Almendannelse.

Om en Examenskommission for den høiere Almenskole.

Om Forandringer i og Tillæg til Universitetsfundatsen.

Om Embedsexaminer for Lærere ved de høiere Almenskoler.

Reglement for de høiere Almenskoler. Udg. af Kirkedepartementet.

Reglement for Middelskolernes Afgangsexamen. Udg. af Kirke-
departementet.

Tabeller för gymnastiska Central-Institutets pädagogiska Låro-
kurs, med Tillæg. I—II.

Undervisnings-Materiel for Almskolen. Kria. 1870.

---

*) Fortegnelse over de siden 1868 til Bibliotheket modtagne norske, svenske og danske Skoleprogrammer vil blive meddelt i Program for et kommende Aar.

Herzog, Dr. G. Stoff zu stilistischen Uebungen in der Muttersprache.

Nissen, H. Skolevæsenets Tilstand i Massachusetts. Kria. 1868.

Rovsing, K. Fra et Besøg i de amerikanske Skoler.

Norske Universitets- og Skoleannaler. IX—XIV, 2.

Pädagogisches Archiv. Centralorgan für Erziehung u. Unterricht in Gymnasien, Realschulen, höheren Bürgerschulen. Ausg. v. Dr. Krumme. XVII, 1—7, 9—10.

Tidsskrift for Philologi og Pædagogik. VII, 4 —X. Ny Række. I—II.

Plan for Søkrigsskolen, approberet ved kgl. Resol. af 8de Jan. 1876.

Plan for Gjertsens Skole. Kria. 1869.

Kristiania Handelsgymnasiums Aarsberetning for første Skoleaar 1875—76.

Müller, H. J. Program i Anledning af Søcadetinstitutets Halvhundredeaarsfest den 27de Oktober 1867.

F.

Åstrand, J. J. Regnebog for Skoleungdommen. Tredie Udg. Bergen 1867.

Arkiv for Mathematik og Naturvidenskab. Udg. af Sophus Lie, Worm-Müller og G. O. Sars. I.

Bäcklund, A. W. Om geometriska kurver med dubbel krökning.

Björling, C. F. E. Theori för algebraiska equationers rötter. Stkhlm. 1871.

Blytt, A. Christiania Omegns Phanerogamer og Bregner. Unvpr. 1870.

- Bonnevie, J. A. Kortfattet Lærebog i Arithmetik og Algebra med Exempelsamling samt Facitbog til samme. Kria. 1871.
- Brettschneider, C. A. Die Geometri u. die Geometer vor Euklides; ein historischer Versuch. Leipzig 1870.
- Collett, Robert. Rugekasser for vore nyttige Smaafugle. Kria. 1870.
- Duhamel, M. J. M. Cv. Des méthodes dans les sciences de raisonnement. IV. Paris 1870.
- Guldberg, A. S. Dr. Regningsarterne og deres Anvendelse. Kria. 1868.
- : — Indledning i Arithmetik og Algebra. Kria. 1869.
- : — Matematikens Betydning og Anvendelse. Kria. 1870.
- Guldberg, C. M. og H. Mohn. Regnetabel og Forklaring over det norske og metriske Maal-, Vægt- og Myntsystem, samt Forslag til Indførelse af det sidste.
- Helland, A. Forekomster af Kise i visse Skifere. Univpr. 1873.
- Kjerulf, Th. og Tellef Dahll. Geologisk Kart over det søndenfjeldske Norge. Kria. 1858—65.
- Kjerulf, Th. Stenriget og Fjeldlæren. Kria. 1868.
- : — Om Skuringsmærker, Glacialformationen og Terrasser. I & II. Univpr. f. 1870, 72.
- Müller, Dr. H. Die Keplerschen Gesetze. Braunschweig 1870
Nyt Magazin for Naturvidenskaberne. XV, 3—XXII.
- Petersen, Julius. Metoder og Theorier til Løsning af geometriske Konstruktionsopgaver. Kbhvn. 1866.
- Roschett, W., Generalmajor. Ueber die Bedeutung u. den Einfluss des Berg- u. Hüttenbetriebes u. des Maschinenbaus auf die Produktionskraft Ruslands. St. Peterburg 1867.
- Roscoe, H. E. Kurzes Lehrbuch der Chemie. Bearbeitet v. Carl Schorlemmer. Braunschweig 1871.
- Sars, G. O. On some remarkable forms of animal life from

- the great deeps of the Norwegian coast. I—II. Univpr. 187 og 1875.
- Sars, G. O. Carcinologiske Bidrag til Norges Fauna. I, 1 og 2.
—:— Om Autografiens praktiske Anvendelse i Zoologien.
- Sars, M. Mémoires pour servir à la connaissance des crinoïdes. Univpr. 1868.
- Schübeler, Dr. F. C. Die Pflanzenwelt Norwegens. I & II. Univpr. 1871 & 75.
—:— Pflanzengeografische Karte über Norwegen. 1873.
- Schøyen, W. M. De for Ager, Eng og Have skadeligste Insekter og Smaakryb.
- de Seue, C. Le névé de Justedal et ses glaciers. Univpr. 1870.
—:— Die Windrosen des südlichen Norwegens. Univpr. 1876.
- Sexe, S. A. Le glacier de Bojum en Justedal. Univpr. 1868.
—:— On the rise of land in Scandinavia. Univpr. 1872.
—:— Jættegryder og gamle Strandlinier i fast Klippø. Univpr. 1874.
- Siebke, H. Enumeratio insectorum Norvegorum. I—IV. Univpr. 1874, 75, 76.
- Tidsskrift för Mathematik o. Fysik. Utg. af Dr.s G. Dilinder, Hullmann, Thalén. I—IV. 1868—71.
- Tates, Th. Den praktiske Mekaniks Elementer, oversat af H. Heyerdahl.

G.

- Løkke, J. Tyske Læsestykker. I.
- Sanders, D. Wörterbuch der Hauptschwierigkeiten in der deutschen Sprache. Sieb. Ausg.
-
- Diez, Fr. Grammatik der romanischen Sprachen. I—III. Zw. Ausg.

Diez, Fr. Etymologisches Wörterbuch der romanischen Sprachen.

I—II. Zw. Ausg. Bonn 1861—62.

Sachs, C. Französisch-deutsches Wörterbuch. Hand- u. Schulausgabe.

Toussaint-Langenscheidt. Lehrbuch der französischen Sprache für Schulen. I, II & III.

Revue des deux mondes for Aarene 1866—75.

—:— Table generale 1831—74.

Ammaire des deux mondes for 1866—67.

Barnard. Sketches of eminent English Authors.

Donald, James. Chambers etymological dectionary of the English language.

Guffrey, Mc. Exercises in rhetorical reading.

Forhandlinger i Videnskabselskabet i Christiania i Aarene 1867—75. Register for Forhandlingerne 1858—67.

Fortegnelse over den Tilvæxt, som Universitets Bibliotheket har erholdt i Aarene 1867—70.

Fortegnelse over Sølvsværkets Bogsamling den 31te Decb. 1867.
—:— over sammes Tilvæxt i 1868 og 69.

Prøveforelæsninger ved Konkurrancen om en Professorpost i Lovkyndighed af B. Getz og Oscar Platou. H. 1—6.

Tale ved Universitetets Mindefest for Kong Karl af Prof. R. T Nissen med J. Moes Cantate i samme Anledning.

Till bevistandet af Carolinska universitetets tvåhundraearsfest. Lund 1868.

Charton, Edouard. Reiser i ældre og nyere Tid. Oversat af H. Sødning. I—IV. Kbhvn. 1857.

Erslev, E. Om Geografi og geografisk Undervisning. Stockholm 1872.

Fra alle Lande. Udg. af J. N. A. Holm og L. Zinck Aarg.
1868—76. Kbhvn.

Løffler, Dr. E. Haandbog i Geografien. Kbhvn. 1876.

Minnesota as a home for immigrants. St. Paul 1871.

Broch, Dr. O. J. Statistisk Årbog for Norge 1867—71.

Norges officielle Statistik, A No. 1.

Beretninger om Skolevæsenets Til-
stand 1864—74.

— — — No. 2.

Fattigstatistik 1866—73.

— for Laurvig 1867—70
ved J. Thuesen.

— — — No. 3.

Oversigt over Oplysningsvæsenets
Fonds Indtægter og Udgifter i Aarene
1872—73.

— — — No. 4.

Oversigt over det geistlige Enke-
pensions Fonds Indtægter og Ud-
gifter i Aarene 1872—73.

— — — No. 5.

Oversigt over det nordlandske Kirke-
og Skolefonds Indtægter og Udgifter
i 1873.

— — — No. 6.

Oversigt over Tiendefondets Indtæg-
ter og Udgifter i 1872—73.

— — — No. 7.

Oversigt over Jordafgiftfondets Ind-
tægter og Udgifter i 1872—73.

Statsbudget-Proposition, Bilag Litr. A for 1871—77.

Buskeruds Amts økonomiske Tilstand. 1861—65.

— — — Amtsformandskabsforhandlinger 1868—76.

Beretning om den almindelige Udstilling i Tromsø Stift.

—:— om Ladegaardsøens Hovedgaard. II, 1.

Løberg, O. N. Brudstykker af Indberetning om foretagne

Undersøgelser af de finmarkske Fiskerier. Kria. 1867.

Om Kurvmagerarbeide og Straafletning.

Hansen, G. Armauer. Bidrag til Lymphekjertlernes normale og
pathologiske Anatomi. Prisaafhandling.

Müller, J. W. Transfusio u. Plethora. Univpr. 1875.

Synnestvedt, A. S. D. Anatomisk Beskrivelse af Bursæ mucosæ.

Prisaafhandling. Univpr. 1869.

Skolefterretninger.

1876—1877.

Middelskolens Afgangsexamen i 1876.

Til Middelskolens Afgangsexamen i 1876 fremstillede sig Skolens 3 Elever af 3die Klasse VI, 2 af Latin- og 1 af Engelsklinien, samt 1 Privatist.

Disse bestod Examen med følgende Udfald:

		Hovedkarakter.																			
		Tegning.	Skrivning.	Naturhistorie.	Naturlære.	Naturkundskab.	Fransk.	Geograph.	Historie.	Religion.	Regning og Geometri.	Regning, skriftlig og Konstruktionstegning	Tydsck, mundtlig.	Tydsck, skriftlig.	Engelsk, mundtlig.	Engelsk, skriftlig.	Latin, mundtlig.	Latin, skriftlig.	Modersmaal, mundtlig.	Modersmaal, skriftlig.	
Fredrik V. Thorne	3	1	3	3			2	2	2	2	2	2	4	1	2		2	2	3	2	Meget godt 2.27.
Nikolai K. Andresen	4	2	3	2			3	2	4	3	3	4	3	2		3	3	2	1		Godt 2.87.
Johan H. Paaske	3	2			4	2	4	3	1	1	1	3	3	4		3	2	3	3		Godt 2.62.
Som Privatist Ingeborg J. Poulssohn	1	2			3	1	3	1	3	1	2	2	2	2		3					Meget godt 2.14.

Af Examinandernes skriftlige Besvarelser bleve de Specimina, hvis Karakterer ere udmærkede med fede Typer, indsendte til det kgl. Kirke-Departement efter dettes Forlangende om, at et Specimina for hver af de faldne godkjendte og ikke godkjendte Karakterer skulde indsendes til det.

2*

Opgaverne ved den skriftlige Prøve vare tilstillede fra Skolernes Overbestyrelse, det kgl. Departement for Kirke- og Undervisningsvæsenet, og vare følgende:

Norsk Stil.

Fortæl i Korthed om en historisk Person, som især tiltaler Dig, og angiv, hvorfor han gjør det.

Tydsks Stil.

Napoleon Bonaparte var født den 15de August 1769 i Ajaccio paa Øen Korsika. I Krigsskolen i Brienne var han bleven uddannet til Officier og havde allerede som Underfelt-herre indlagt sig glimrende Fortjenester af Frankrige, hvorfor han hurtig blev befordret til en høiere militær Virkekreds. Naturen havde rigt udstyret ham med alle de Egenskaber, som i vildt bevægede Tider henrive Hære til Beundring. En gjennemtrængende Aandskraft og en Jernvilje var denne Mand egen. For ham gaves der ingen uovervindelig Modstand, ingen Fare; thi hvor Faren havde kunnet skræmme enhver Anden, selv den Modigste, der ilede han den i Tillid til sit Geni seiersikker og uden Nølen imøde, og ved at foregaa sine Soldater med et saadant Exempel gjorde han endog den Ringeste blandt sine Skarer til Helt. Saaledes bragte han det til, at hans Ord, hans Blik, hans Navn fortryllede de Soldater, som han anførte, og at de mente at kjæmpe for Fædreland og Frihed, naar de kjæmpede for hans Person. Uagtet han i Virkeligheden anvendte sin sjeldne Kraft og Udholdenhed i Ærgjærrighedens og Herskesygens Tjeneste, vil man neppe finde mange Feltherrer, som mere villigen bleve adlydte af sine Undergivne.

Latinsk Stil.

Considius holdtes indesluttet i Adrumetum og det saa ud til¹⁾, at han vilde forsvare Byen til det Yderste. Legaten L. Plancus bad da Cæsar om, at han skulde give ham Til-

---

*) ¹⁾ videri.

ladelse²⁾ til at underhandle med Considius; han haabede, sagde han, at denne endnu paa en eller anden Maade kunde bringes til Fornuft³⁾. Da denne Tilladelse var given, skriver han et Brev og overleverer det til en Fange for at bringes til Considius. Saasnaart Fangen var kommen derhen og han, saaledes som det var ham befalet, vilde overlevere Brevet, spurgte Considius, fra hvem han bragte det. Da Fangen svarede, at det var ham givet af Overanføreren⁴⁾, forat han skulde levere det til Considius selv, svarede denne: „Romerfolket har fortiden⁵⁾ kun een Overanfører, nemlig⁶⁾ Scipio.“ Derpaa lod han Fangen lige for sine Øine strax dræbe og gav Brevet forsegleet, som⁷⁾ det var, til en paalidelig Mand, som skulde bringe det til Scipio.

Engelsk Stil.

Karl den 5tes Liv i Klosteret Yuste.

Klokken ti kom nogle af Keiserens Kammertjenere for at hjælpe ham med Paaklædningen. Ved Middagstid hørte han Messe. Naar han var frisk nok, overvar han altid Guds-tjenesten i egen Person, idet han indtog sin Plads i Koret. Til andre Tider sad han gjerne i sit Kammervindu, der, som vi have seet, vendte mod Alteret, hvor man kunde høre hans Stemmes klare Toner, der blandede sig med Korsangernes nedenunder. Strax efter Messen spiste han Middag — et vigtigt Maaltid, som altid optog megen Tid for ham, saavel i Klosteret som ved Hoffet. I Yuste beholdt han endnu den af Kongeværdigheden krævede uselskabelige Forrettighed at spise alene. Han fordrev imidlertid Tiden med at samtale med en af Hoffolkene, som var tilstede under Maaltidet. Efter Middags-maden læste Munken for sin Herre Noget af Kirkefædrene; til andre Tider dreiede Samtalen sig om lettere og mere verdslige Gjenstande. Derpaa kom en kort Middagslur, efter hvilken Keiseren begav sig i Kirken, hvor han tre Gange om Ugen hørte paa en Prædiken af en af sine Kapellaner.

---

*) 1) facultas. 2) sanitas. 3) imperator. 4) oversæt: paa denne Tid. 5) „nemlig“ oversættes ikke. 6) ut.

Opgaver i Matematik.

1. Konstruer et ligebenet Triangel, hvis Omkreds er 15 *cmtr* og Grundlinje 6 *cmtr*. Afskjær dernæst med en Linje parallel med Grundlinjen et Triangel, hvis Fladeindhold er $\frac{5}{9}$ af det oprindelige Triangels.
2. Omkredsen af et Kvadrat er 99,24 *mtr*. Hvor lang er Omkredsen af den Cirkel, hvis Fladeindhold er lig Kvadratets?
3. Tre Personer A. B. og C. have sammenskudt en Sum Penge i en Handel, hvorved fortjenes 15 %. Ved Gevinstens Deling faar Enhver i Forhold til sit Indskud; A. faar $\frac{1}{3}$ af Gevinsten, B. faar $\frac{1}{5}$ og C. faar Resten, som er Kr. 56. Hvad tilkommer A. og hvad tilkommer B. og hvor stor var den sammenskudte Sum?
4. En Person pligter at betale Kr. 8000 om 10 Aar. Han foretrækker imidlertid at betale kontant; hvormeget har han at betale, naar Renten regnes til $5\frac{1}{2}$ % aarlig?
5. At finde Værdierne af x og y i Ligningerne:

$$\frac{2x + 5}{y} = \frac{5x - 6y + 8}{2}$$

$$7x - 9y + 7 = 0.$$

Da den som Privatist anmeldte Examinand ved Sygdomsforfald hindredes fra at fremstille sig til den skriftlige Prøve i Engelsk samt i Regning og Konstruktionstegning, blev der efter Andragende fra hendes Fader af Overbestyrelsen givet hende Tilladelse til at underkaste sig Kontinuationsexamen i disse Fag paa Betingelse af, at hun kunde fremstille sig til denne saa betimelig, at saavel den skriftlige Del af Aarets Afgangsexamen som den mundtlige, om hun til samme erholder Adgang, kunde være afsluttet samtidig med Skolens Aarsexamen.

I sin Erklæring angaaende Andragendet havde Rektor anholdt om, at Opgaverne ogsaa til Kontinuationsexamen maatte blive Skolen tilstillede fra Overbestyrelsen. Ifølge det

kgl. Kirke-Departements Bestemmelse i Anledning af Andragendet bleve Opgaverne ved denne Kontinuationsexamen fremsatte af Rektor efter Forslag af vedkommende Lærere og Censorer overensstemmende med Examensreglementet. Kontinuationsexamen afholdtes den 26de og 27de Juni og bleve følgende Opgaver fremsatte:

Engelsk Stil.

Kjære Henrik!

Jeg har nu i flere Uger levet i det Haab at faa dig at se, men du har ikke glædet mig ved at aflægge mig et venligt Besøg; jeg maa derfor skrive, da jeg ikke har Tid til at komme til dig. Jeg har længe næret det Ønske at besøge England, og en gunstig Leilighed har netop tilbudt sig. Jeg synes imidlertid ikke om at reise alene, og da jeg ofte har hørt dig ytre det Ønske at se John Bull i hans eget Hjem, vil du maaske gjøre mig den Fornøielse at ledsage mig. Jeg har isinde at opholde mig i London omtrent to Maaneder og er forsynet med Anbefalingsskrivelser til flere anseede Familier. Dersom du kan ordne dine Forretninger saaledes, at vi kunne reise paa Mandag otte Dage, vil det være mig kjært; men hvis ikke, venter jeg nogle Dage paa dig.

Hav den Godhed at lade mig det vide saasnart som muligt; maaske du vil komme og spise til Middag hos mig imorgen og tale med mig om denne Sag; vi spise Klokken fem. Bring din „Londonske Veiviser“ („London Guide“) med, da det vil være nødvendigt at raadføre sig med den, førend vi reise.

Lev vel!

Din oprigtige

N. N.

Opgaver i Mathematik.

1. Fra et Hjørne i et Parallelogram at drage Linier, som dele Parallelogrammet i 3 ligestore Stykker.

2. I en Cirkel, hvis Radius er 2", er indskrevet et ligesidet Triangel. Find Arealet af et Segment.
3. Længden af en rektangulær Plade er 16 Meter større end dens Bredde. Dens Areal er 960 □ Meter. Find Længde og Bredde.
4. $\sqrt{\frac{0,5^3}{0,07^5}} =$
5. Opløs Ligningen $\frac{x}{a} + \frac{a}{x} = \frac{2}{a}$ med Hensyn til x.

I Tegning blev der ved forrige Aars Afgangeexamen efter Forslag af Læreren i dette Fag givet følgende Opgaver:

Frihaandstegning: Anden Figur Plade XXII af Hetsch's „Grundtræk“ aftegnes, forstørret med $\frac{1}{4}$ à $\frac{1}{2}$.

Med Passer, Lineal og Maalestok; Efter en forelagt Træfigur at fremstille i hel Størrelse en ret Pyramide i Opstilling, Grundtegnning og Profil.

Efter Rektors Indbydelse fungerede velvilligen som Censorer i Religion: Pastor Thorkelsen, og i Regning og Geometri samt i Naturkundskab: Hyttemester Stalsberg. Forøvrigt vare Skolens Lærere efter Rektors Tilkaldelse Censorer ved Examen.

Af de efter bestaaet Afgangsexamenn fra Skolen dimitterede Elever gik de to af Latinlinien over til Kristiania Kathedralskoles Latingymnasium; den fra Engelsklinien dimitterede optoges paa Gjertsens Skole i Realgymnasiet.

Skolens Forstanderskab

bestaar foruden af Rektor som valgt Formand og Byens Magistrat af:

Direktør Andresen og
Oberstltn. Landmark,

gjenvalgte i Formænds og Repræsentanters Møde den 20de December 1873 samt

Postmester Hanssøn,

gjenvalgte den 30te December 1875.

Skolens Lærere.

I Skolens Lærerpersonale er i Skoleaaret ingen Forandring foregaaet. Noget Vikariat formedelst Læreres Sygdomsforfald eller Fraværelse har heller ikke været fornødent.

Discipelantallet. Fripladse.

I Slutningen af Skoleaaret 1875—76 havde Skolen 37 Disciple. Foruden de 3, som dimitteredes efter at have bestaaet Middelskolens Afgangsexamen, blev samtidig udmeldt af Skolens

3die Klasse V 1 Discipel, konfirmeret,

2den — IV 1 —

2den — III 1 —

de to sidste Sønner af udenbyesboende Forældre.

Ved Begyndelsen af det nye Skoleaar optoges 6 Disciple. Skolen begyndte saaledes Skoleaaret med 37 Disciple. I Januar dette Aar optoges endvidere 4 Disciple. Derimod er i Løbet af Skoleaaret 1 Discipel, Søn af udenbyesboende Forældre, efter sin Konfirmation udmeldt af Skolen.

Skolen har ved Skoleaarets Slutning 40 Disciple. Disciplenes Fordeling i Klasserne vil sees af følgende Tabel:

	Skoleaaret 1876—77.	
	Ved Begyndelsen.	Ved Slutningen.
3die Kl. VI Latinlinien	1	1
— — — Engelsklinien	4	4
— — V Latinlinien	2	2
— — — Engelsklinien	3	2
2den Kl. IV Latinlinien	2	2
— — — Engelskiinien	1	2
— — III	13	12
1ste Kl. II	4	7
— — I	7	8
	37	40

Enkelte Disciple, hvis Alder var over Normalalderen for den Klasse, hvori de ved Optagelsen i Skolen havde faaet sin Plads, have, tildels understøttede ved nogen Privatundervisning udenfor Skolen, gjort en hurtigere Fremgang, saa at de i Aarets Løb have kunnet opflyttes i en høiere Klasse. Dette har været Tilfælde med:

- 1 Discipel, opflyttet fra Klasse III til IV og
- 3 — , opflyttede fra — I — II.

I Skoleaaret have 11 Disciple været hjemmehørende udenfor Kongsberg, nemlig:

- 6 i Sandsvær,
- 3 i Numedal,
- 1 i Hitterdal,
- 1 i Kristiania.

Skolepenge erlægges i Skolens tre første Aar, i Klasserne I—III, med 60 Kroner og i de tre sidste med 84 Kroner aarllg; for Brødre, der samtidig besøge Skolen, gives der Moderation. Indskrivningspenge 8 Kr.

Skolens Fripladse have for Skoleaæret været tilstaaede
Disciplene

Peder Frog af 3die Klasse VI, Engelsklinien,

John Thorkelsen af 3die Klasse V, Latinlinien, og

Frits Woll af 2den Klasse III,

hver med en hel Friplads, samt

Ludvig Foss af 2den Klasse III med en halv.

Skolens Ordning.

Middelskolen har fremdeles sine tre toaarige Klasser I—VI. Det samlede Antal af de af Skolens Lærere besørgede ugentlige Undervisningstimer har iaar udgjort 127, idet Tegnælærerens Timer ere forøgede fra 3 til 4 Timer ugentlig, hvortil, som meddelt i Skoleefterretningerne i forrige Aars Indbydelsesskrift, var erhvervet den fornødne Bevilgning.

Timernes Fordeling paa de forskjellige Fag og mellem Skolens Lærere sees af følgende Tabeller:

Timernes Fordeling paa de forskjellige Lærefag.

	1ste Klasse, I og II 9—11 Aar I, I og II, II.	2den Klasse, III og IV 11—13 Aar III, III og IV, IV.	3die Klasse, V og VI 13—15 Aar V, V og VI VI.
Religion	" 3 "	1 2 "	" 2 "
Modersmaal	4* 6 "	1 4 "	1 2 1
Tydske	4* 1** 4	3 2 1	2 1 2
Latin for Latinlinien	" " "	" " L. 6	L. 1 L. 7 "
Engelsk for Engelsklinien	" " "	" " E. 6	" E. 6 "
Fransk, valgfrit	" " "	" " "	3 " 2
Historie	" 3 "	" 3 "	" 2 1
Geografi	" 3 "	" 3 "	" 1 "
Naturkundskab	" " 2	" 2 "	" 2 1
Mathematiske Fag	" 4 "	2 4 2	3 3 3
Tegning	" " 2	1 " 1	" E. 1 "
Skrivning	3 2 "	2 " "	" " "
	7 22 8	10 20 10	L.10 20 10 E. 9

* I det første Halvaar Modersmaal, i andet Tydske.

** For Klasse I i første Halvaar Modersmaal.

Desuden Sang: 2 Timer ugentlig og
 Gymnastik: 3 — — ,
 fordelte med Halvtimer paa hver af Skolens 2 Afdelinger i
 disse Fag.

Lærefagenes Fordeling mellem Skolens Lærere.

Rektor:

3die Kl. V og VI: Modersmaal.....	4 T. ugentl.
Latin.....	8 - —
(VI) Fransk.....	2 - —
Historie.....	3 - —
2den Kl. III og IV: Historie.	3 - —
	<hr/>
	20 T. ugentl.

Adjunkt Saxild:

3die Kl. V og VI: Geografi	1 T. ugentl.
Naturkundskab	3 - —
Mathematiske Fag.....	9 - —
2den Kl. III og IV: Geografi	3 - —
Naturkundskab	2 - —
Mathematiske Fag.....	8 - —
1ste Kl. II: Naturkundskab	2 - —
	<hr/>
	28 T. ugentl.

Adjunkt Lassen:

3die Kl. V og VI: Tydsk	5 T. ugentl.
(V) Fransk.....	3 - —
2den Kl. III og IV: Modersmaal	4 - —
(IV) Latin.....	6 - —
Tydsk	6 - —
1ste Kl. I og II: Historie.....	3 - —
	<hr/>
	27 T. ugentl.

Klasselærer, Cand. theol. Hansen:

3die Kl. V og VI: Religion	2 T. ugentl.
2den Kl. III og IV: Religion	3 - —
(III) Modersmaal	1 - —
1ste Kl. I og II: Religion	3 - —
Modersmaal	10 - —
Tydske	5 - —
Geografi	3 - —
	<hr/>
	27 T. ugentl.
	<hr/>

Timelærer, Cand. philos. Præhm:

3die Kl. V og VI E.: Engelsk	6 T. ugentl.
2den Kl. IV E.: Engelsk	6 - —
1ste Kl. I og II: Regning	4 - —
	<hr/>
	16 T. ugentl.
	<hr/>

Desuden har Undervisningen i Tegning i 4 Timer været besørget af Direktør Hansteen, i Skrivning i 5 Timer af Tilsynslærer ved Almueskolen Hoff, i Sang i 2 Timer af Organist Klewe og i Gymnastik i 3 Timer af Cand. theol. Hansen.

Ved den efter disse Tabeller i Skoleaaret stedfundne Fagfordeling, som i enkelte Punkter er afvigende fra hvad den i de nærmest foregaaende Aar har været, har det fornemmelig været tilsigtet dels at skaffe hver af Klasserne V og VI særskilt Undervisning i Fransk, dels at faa Undervisningen i Modersmaalet og Tydske saavidt muligt mere samlet hos en Lærer i hver af Klasserne I og II samt III og IV. I Skoleaaret har saaledes Cand. theol. Hansen overtaget Undervisningen i begge disse Fag i Klasserne I og II og Adjunkt Lassen de samme Fag i Klasserne III og IV, med Undtagelse for Klasse III af Modersmaal 1 Time skriftlige Arbejder, fornemlig Retskrivningsøvelser, som har været overtaget af Cand. theol. Hansen.

Regler for Klasseforstanderne.

§ 1.

Klasseforstanderen har jæt føre det nærmere Tilsyn med sin Klasse og dens enkelte Disciple. Han bør derfor søge at erhverve nøiagtigt Kjendskab til deres Flid og Orden, deres Opførsel saavel paa Skolen som udenfor denne samt til deres Forhold i Hjemmet.

§ 2.

Han bistaar Rektor i Tilsynet med, at Klassens Undervisning gaar regelmæssig frem efter Planen, og har han navnlig at paase, at Arbeidet fordeles nogenlunde jævnt paa Ugens Dage.

§ 3.

Han paaser, at de i Karakterbogen trykte Regler overholdes. Han bør saaledes føre Tilsyn med, at Disciplene anskaffe sig de fornødne Bøger og øvrige Skolesager, og at de udvise Orden og Varsomhed i Behandlingen af disse. Ligeledes bør han paase, at de med Varsomhed behandle, hvad der tilhører Skolen, og navnlig ikke udøve nogen Beskadigelse paa de Bænke og Borde, hvor de have sin Plads. Han bør derfor til visse Tider foretage Eftersyn af disse og i Klasseprotokollen optegne, hvad af Beskadigelser eller af Mærker eller Ridser, der ved Eftersynet forefindes.

§ 4.

Klasseforstanderen anviser efter at have konfereret med de øvrige Lærere enhver Discipel den Plads, han skal indtage i Klassen.

§ 5.

Han har at holde Klasseprotokollen à jour med Hensyn til Fraværelser, at undersøge Grunden til en Discipels Fravær og paase, at den befalede Sygeanmeldelse fremkommer i betimelig Tid.

§ 6.

Klasseforstanderen har stadig at konferere med Klassens øvrige Lærere angaaende Disciplenes Flid og Forhold og, hvor han finder det fornødent, efter Omstændighederne enten selv afgjøre Sagen eller melde den til Rektor. I ethvert Fald indføres i Klasseprotokollen, hvad der i den Anledning er foretaget. Han bør i samme Anledning benytte Karakterbogen til enhver for Forældrene ønskelig eller nødvendig Meddelelse eller, hvor han finder det nødvendigt, derom personligt henvende sig til dem.

Ved enhver Maanedes Udgang tildeler han Klassens Disciple en Karakter for Orden og en for Opførsel, hvilke Karakterer blive at medtage ved Beregningen af Hovedkarakteren.

§ 7.

Klasseforstanderen har ved hvert Maanedsskifte at gjøre istand Klasseprotokollen, beregne Disciplenes Hovedkarakter og indføre dem i deres Karakterbøger samt paase, at disse ved hver Uges Begyndelse faa Forevisningspaategning.

Opgave over hvad der i Skoleaaret 1876—77 i hvert Fag er gennemgaaet.

Religion.

1ste Klasse I: Bibelhistorie: Vogts lille Bibelhistorie fra Begyndelsen til „Lidt af Kirkens Historie“. Katekismus de 5 Parter med Luthers Forklaringer samt Bønnerne. En Del Salmer, navnlig Festsalmer, efter Wexels Udvalg lærte. Eleverne har oftere været øvede i at slaa op i Bibelen. Det hellige Lands Geografi i Korthed mundtlig gennemgaaet.

— — II: som I; desuden Hustavlen med en Del Forbigaaelser.

2den Klasse III: Efter „Vogts Bibelhistorie for Borgerskoler“ fra „Det nye Testamente“ ud til „Skjærthorsdag“. Pontoppidans Forklaring fra Begyndelsen til Spørgsmaal 250 i 2den Parts 1ste Artikel. Salmer, navnlig Festsalmer, efter Wexels Udvalg og Guldbergs Salmebog. Skriftlæsning: Marcus Evgl. Kap. 1—7.

— — IV: som III.

3die Klasse V: „Vogts Bibelhistorie for Borgerskoler“ fra „Det gamle Testamente“ til § 58. Pontoppidans Forklaring 3die til 5te Part incl. samt repeteret 1ste Part. Skriftlæsning: Marcus Evgl. Kap. 1—3 incl. En Del af Søndagstexterne for Kirkeaarets første Halvdel gennemgaaet.

— — VI: som V. Desuden repeteret Bibelhistorien og Forklaringen i sin Helhed.

Modersmaal.

1ste Klasse I: Eriksens og Paulsens Læsebog 2den Del; af 1ste Afdel. samtlige Eventyr, 2den Afdel. S. 242—320 og 3die Afdel. S. 321—431. Stadig Øvelse i at gjengive det læste. En Del Digte og Eventyr (dels selvvalgte) lærte udenad. Grammatik indtil Jul mundtlig ved Hjælp af Løkkes Exempelsamling indtil § 27. Efter Jul er dette

Parti forenet med II; men af Kl. I fordres blot det væsentligste tilegnet. Skriftlige Øvelser: Afskrift efter Bog og Diktat.

- II: Læseøvelser som I. Grammatik: Løkkes Omrids læst. Analyse dels efter Exempelsamlingen dels efter Læsebogen. Skriftlige Øvelser: Diktat, Gjenfortælling, Afskrift af udenadlærte Digte og et Par Gange Omskrivning af Digt til Prosa.

2den Klasse III og IV: 4 Timer fælles for begge Afdelinger. Læsning af Eriksens og Paulsens Læsebog, 3die Del, omtrent 90 Sider, væsentlig det Stof, som i Fortalen til Læsebogens anden Udgave af Udgiverne er foreslaaet anvendt i Kl. II. Det læste bliver hyppig gjenfortalt; Bemærkninger om enkelte Ord og Sprogform er forholdsvis fyldige; men forøvrigt lægges Hovedvekten paa nogenlunde flydende Læsning. Af Digte er lært udenad en Del (12). I Grammatiken er Omridset gennemgaaet til Orthografilæren; ved flere Afsnit er givet en udførligere Fremstilling efter Løkkes større Grammatik, af hvilken enkelte Regler ere dikterede; Analyse efter Læsebogen. Til skriftlige Øvelser er brugt i III Diktat og Gjenfortælling, i sidste Halvaar ogsaa lettere fortællende Opgaver, i IV ogsaa Gjenfortælling, fortællende og beskrivende Opgaver og et Par lidt ræsonnerende.

3die Klasse V: Læsning og Gennemgaaelse af udvalgte Stykker af Eriksens og Paulsens Læsebog 3die Del (1ste Udg.) tilligemed Særtryk (1874). Flere Oldsagn, historiske Fortællinger og Folkesagn ere repeterede; Naturskildringer og Livsbilleder samt de i Læsebogen forekommende Læsestykker af de vigtigste af Fælleslitteraturens og den nyere norske Literaturs Forfattere med Oplysninger om disse. Desuden Bjørnsons „Mellem Slagene“ og fornemmelig til Repetition for Klasse VI endel af „Erasmus Montanus“, som i forrige Aar var gennemgaaet. Nogle Digte ere lærte udenad.

Repetition af Grammatiken. Om Troper og Figurer. Skriftlige Arbejder, fornemmelig lettere Beskrivelser og Skildringer, hver anden Uge.

- VI: Læsning og Grammatik samt om Troper og Figurer som V. Om det jambiske og trokæiske Versemaal efter Løkkes „Modersmaalets Grammatik til Skolebrug.“

Af de for Kl. VI givne Opgaver til skriftlige Arbejder kan nævnes: Skydshesten. Forklaring af et Par bibelhistoriske Billeder. Krigens tunge Byrde. Skibet og Vognen. Elveløbene i Norge. Den spanske og skandinaviske Halvø. Norges vigtigste naturlige Hjælpekilder. Peter den Store. Spanien under Filip den Anden. Fortæl Indholdet af Bjørnsons Skuespil „Mellem Slagene“. Desuden til Udarbejdelse paa Skolen: Fortæl om Filip af Makedonien og forklar, hvorfor det lykkedes ham at undertvinge Grækerne. Hvad var Hensigten med den katilinariske Sammensværgelse. Sverre Sigurdsen. Korstogene. En Udsigt over Trediveaarskrigen og hvilke vare denne Krigs vigtigste Følger. — I Alt ere 19 skriftlige Arbejder udførte.

Tydsk.

1ste Klasse I: Lassen, Tydsk Læsebog for Begyndere, fra Begyndelsen til Stykke 29 (Adjektiverne). I „Forøvelser“ Stykke 1—11 incl. samtlige norske Exempler forbigaaede, i de senere Stykker en større Del. Ny Lektie gennemgaaes altid forud examinerisk. Substantivernes og Verbernes Bøining er først nogenlunde lært efter mundtlig Gjennemgaaelse, derefter læst og lært, Substantivernes Bøining efter Løkkes større Grammatik, Verbernes efter det i Læsebogens Anhang opstillede Schema. De skriftlige Øvelser have bestaaet i Afskrift efter Læsebogen og et Par Gange Oversættelse af norske Exempler, der forud flere Gange ere gennemgaaende og lærte.

- II: Knudsen, Tydsk Elementar- og Læsebog S. 33—89 samt Læsestykkerne 3, 5, 6, 7, 8 og 9. Af de norske

Exempler er en Del forbigaaede. Digtene lærte udenad, efter først indenad at have været oversatte og gjennemgaaede, og derpaa efter Hukommelsen afskrevne paa Skolen. Af de læste norske Exempler ere adskillige skriftlig oversatte paa Skolen.

2den Klasse III: 3 Timer anvendes til Læsebog, af Fællestimerne anvendes 1 til Grammatik, 1 til extemp. Stil. Læsebogen fra S. 85 af ud den elementære Del; af de sammenhængende Læsestykker til S. 145 med enkelte Forbigaaelser læst og repeteret. Grammatik § 51—162 med enkelte Forbigaaelser læst og repeteret. Knudsens Stiløvelser, 1ste Afdel. §§ 1—4, 7—9; i Regelen er Stilen skrevet efter noget før at have været mundtlig Lektie.

— IV: Fællestimen Grammatik som III. Læsebogen S. 146—193 med enkelte Forbigaaelser, idethele 38 Sider, læst og repeteret. Stiløvelser første Afdel. § 1—4, 6—13, sammenhængende Stykker 1—5; i Forbindelse med Stiløvelserne er det meste af Kasuslæren mundtlig gjennemgaaet og nogle Hovedsætninger af Moduslæren.

3die Klasse V: To Timer Læsebog og Gjennemgaaelse af Stil, en Time Grammatik sammen med VI. Løkkes Læsebog Stykkerne 14—32, et Par forbigaaede, samt nogle Digte, idethele 63 Sider. Grammatiktimen er delt i 2 Halvtimer; i den første har begge Partier repeteret Formlæren efter Løkke fra § 51 til § 163; i den anden har øverste Parti alene havt Repetitionslektie i Syntaxen fra § 164—272 med samtidig mundtlig Gjennemgaaelse af de hertil hørende Afsnit af Knudsens Stiløvelser (2den Udg. S. 65—109). V har derefter en Uge eller mere efter at have deltaget i denne Gjennemgaaelse havt udvalgte Exempler (gjennemsnitlig to Tredieparten af det hele Antal) som Stil og desuden af sammenhængende Stykker i første Afdeling 5, 17, 18, 25, i anden Afdel. 2, 3, 5, 8—12.

— VI: Løkkes Læsebog idethele 87 Sider samt en Del

kursorisk. Grammatiken ovenfor omtalt. Knudsens Stiløvelser af sammenhængende Stykker i anden Afd. (ed. II) 8—11, 14—21, 26, 28, 38—40. Undervisningen har i denne som i de lavere Klasser idethele været drevet paa samme Maade som i forrige Skoleaar.

Latin.

- 2den Klasse IV: Schreiners Grammatik, Andersen og Gjørs Læsebog. Formlæren læst og repeteret gjentagne Gange. Af Læsebogen er benyttet de tilsvarende Exempler, dog ikke det hele Antal af disse, men gennemsnitlig omtrent Halvparten til to Tredieparter af de latinske og halvt saamange af de norske. Disse sidste er skrevne som Stil, i Begyndelsen efter, senere uden foregaaende mundtlig Gjennemgaaelse. Af Syntaxen er mundtlig gennemgaaet under Læsningen af vedkommende Afsnit i Læsebogen Steds-, Tids- og Maalsbestemmelser, duo abl., Gerundium og pass. Verbaladjektiv samt Acc. c. inf.
- 3die Klasse V: Af P. Voss' „Udvalg af latinske Klassikere til Brug for Middelskolen“: Cornelius Nepos 4 Feltherrer: Miltiades, Themistokles, Aristides og Pausanias; frømedes „Udvalgte Fabler“ af Fædrus og Cæsars galliske Krig 1ste Bog, hvoraf dog fra Kap. 46 ikke er repeteret. Madvigs latinske Grammatik af Syntaxen om Sætningens Dele og Kasuslæren § 177—261. Ugentlig en Hjemmestil, fornemmelig Exempler til Indøvelse af det i Grammatiken gennemgaaede, efter Trojels Materialier.
- VI: Af samme Udvalg af latinske Klassikere: sammen med Klasse V: Corn. Nepos de 4 Feltherrer samt af Cæsars galliske Krig 1ste Bog. Desuden Ciceros første og tredie katilinariske Tale. Repetition af forrige Aars Pensum, nemlig Corn. Nepos 3 Feltherrer: Cimon, Alcibiades og Lysander, „Udvalgte Fabler“ af Fædrus og Cæsars galliske Krig 2den Bog. Af Madvigs latinske Grammatik Syntaxens andet Afsnit om tempora og modi,

Infinitiv, Supinum, Gerundium, Gerundiv og Participium. Ugentlig en Hjemmestil, Exempler til Indøvelse af, hvad der er gennemgaaet af Grammatiken, og sammenhængende Stykker efter Trojels Materialier.

Engelsk.

2den Klasse IV: Hedley's „Anvisning“ gennemgaaet til den poetiske Del, med nogle mindre Forbigaaelser.

Stile og Diktat ugentlig.

3die Klasse V: Autenrieths „English Reader“ S. 1—65. Desuden fragmentarisk sammen med VI: S. 120—150, 201—207, 229—249, 290—304, 306—342 (omtrent 50 Blade). Løkke, Kortfattet engelsk Grammatik.

Stile og Diktat ugentlig.

- — „English Reader“ samme Pensum som V fuldstændigt, samt nogle poetiske Stykker (omtr. 80 Blade). Grammatik, Stil og Diktat som V. Stilene have imidlertid for Afd. VI været noget længere og sværere. Enkelte Partier af Løkkes større Grammatik ere gennemgaaede, ligesom en kort Oversigt over engelsk Sprog og Forfattere er givet.

Fransk.

3die Klasse V: Ingerslevs Grammatik, Gjertsens Læsebog. Af Grammatiken er gennemgaaet og repeteret fra Begyndelsen til Præpositionerne (§ 108), forbigaaet er nogle Anmerkninger her og der, samt Afsnittet om Substantivets Kjønn, ligesom der kun er medtaget de uregelmæssige Verber, som har forekommet under Læsningen. Af Læsebogen er læst og repeteret af den elementære Del Stykkerne 1—22, af Læsestykkerne 1—53. De fleste norske Exempler ere retroverterede først mundtlig, derpaa skriftlig. Af Bekkevolds Stiløvelser er gennemgaaet og skrevet de fleste Exempler til „Possessive Pronomener“.

- — VI: Af Gjertsens „Fransk Læsebog“ af første Afdeling „Smaastykker, Fabler og Æventyr“ samt de to første

Stykker af anden Afdeling S. 22—56. — Af Ingerslevs Grammatik Bøiningslæren. Under Gjennemgaaelse af Læsebngen er henvist til de vigtigere Regler af Ordføiningslæren. Desuden Stile efter Bekkevolds „Franske Stiløvelser“ fra „Demonstrative Pronominer“ til „Spørgende Pronominer“ S. 17—30, hvilket Pensum tillige mundtlig er repeteret.

Historie.

1ste Klasse I: Nissen og Daae's Lærebog. Fra Begyndelsen til S. 86; forbigaaet Stykkerne 9, 14, 24, 25—28 og et Par andre blot mere summarisk gjennemgaaede. Det Pensum, der opgives som Lektie, bliver først fortalt i mere og mindre nær Tilslutning til Bogen; af de gamle Sagn og Anekdoter meddelee adskillig flere, end Bogen fortæller, og navnlig indføres de fra Læsebogen bekendte Fortællinger paa sin Plads i Historien. Kartet er stadig benyttet; før der fortælles, bliver den gamle Geografi gjennemgaaet i det Omfang, som den følgende historiske Fremstilling nødvendiggjør. Historiske Tabeller skrevne efter Diktat.

— — II:

2den Klasse III og IV: Af Nissen og Daae's Lærebog: Oldtidens Historie indtil Konstantin den Store, S. 144.

3die Klasse V: Af Nissen og Daae's Lærebog: Den nyere Historie indtil Enden, S. 284—501, hvoraf dog kun er repeteret til „Fjerde Periode. Begivenhederne efter 1815“, S. 460.

— — VI: Det samme som Klasse V. Desuden Repetition af hele det øvrige historiske Pensum til Middelskolens Afgangsexamen

Geografi.

1ste Klasse I: Hele Geografien med Benyttelsn af Siewer's Grundtræk af Jordbeskrivelse for Begyndere.

1ste Klasse II: som I.

2den Klasse III og IV: Geelmuydens Lærebog for Middel- skolen: Fra Italien og ud Bogen.

3die Klasse V: Geelmuydens Lærebog: Fra Italien til Ame- rika (S. 230—325).

— — VI: Daaes Udtog. Hele Bogen repeteret.

Naturkundskab.

1ste Klasse II: Ved Skoleaarets Begyndelse og Slutning Indsamling og Beskrivelse af Planter. Endvidere ved Hjælp af Tegninger eller Exemplarer fra Skolens Sam- linger Beskrivelse af Hovedformerne i Hvirveldyrenes Række samt af enkelte Leddyr og Mineralier.

2den Klasse III: Sørensens Lærebog i Dyreriget's Natur- historie for Middel-skolen: Fra Begyndelsen til Led- dyrene (Side 112). Dog er man ikke naaet længere end til Krybdyrene med den fuldstændige Repetition.

— — IV: Prosches Lærebog. Planteriget med Tillæg af Linnés System. Endvidere Leddyrenes, Bløddyrenes og Straaledyrenes Rækker.

3die Klasse V: Christies mindre Lærebog i Fysik fra Be- gyndelsen til § 76. De vigtigste Mineralier og Berg- arter efter Skolens Samling.

— — VI: Repeteret Dyr- og Planteriget efter Prosches Lærebog samt Mineralriget efter Skolens Samling. Af Fysiken er den obligatoriske Del gennemgaaet og repe- teret efter Christies Lærebog. Som valgfrit Pensum er lært, hvad der i samme Lærebog er betegnet som saadant.

Mathematiske Fag.

1ste Klasse I: Regningsarterne med hele Tal.

— — II: Regningsarterne med Brøk. Decimalbrøk. Re- guladetri gennemgaaet, ligesaa det nye Mynt-, Maal- og Vægt-System.

2den Klasse III: Regning. Repeteret Brøk. De 4 Species i Decimalbrøk. Enkelt og sammensat Reguladetri ved

Reduktion til Enheden. Det metriske System indøvet efter Saxilds Indledning i Regning for Almueskolen.

Geometriske Konstruktioner angaaende de i Saxilds Geometri indtil § 31 behandlede Gjenstande.

- — IV: Regning. Bonnevis Lærebog i Arithmetik og Algebra. De 4 Regningsarter med Polynomer, Ligninger af 1ste Grad med en Ubekjendt, Potenserne og Kvadratroduddragning. Det metriske System repeteret. Praktiske Øvelser.

Geometriske Konstruktioner angaaende Tangenter samt Polygons og Cirklers Udmaaling.

Geometri. Saxilds Lærebog fra Begyndelsen til § 24 med Forbigaaelse af de med Stjerne betegnede Steder.

- 3die Klasse V: Regning. Bonnevis Lærebog i Arithmetik og Algebra. Fra Læren om Proportioner og ud Bogen. Praktiske Øvelser.

Plan Geometri. Saxilds Lærebog fra § 24 til Enden med Forbigaaelse af de med Stjerne betegnede Steder. Praktiske Øvelser.

- — VI: Regning. Bonnevis Lærebog i Arithmetik og Algebra fuldstændig gennemgaaet og repeteret. Praktiske Øvelser.

Plan Geometri. Saxilds Lærebog med Forbigaaelse af Sætningslæren om inkommensurable Størrelser. Praktiske Øvelser.

Tegning.

- 1ste Klasse II: Figurer efter Hetsch Pl. I & II samt v. Hannos ABC Pl. 1—14, optegnede med Kridt paa Vægtavlen, have Eleverne — tildels „a Tempo“ — eflertegnet i sine Bøger.

I sidste Halvdel af Skoleaaret har Eleverne tegnet efter Vægplancher i autoriserede Tegnebøger med Rudepapir (Hefte I).

- 2den Klasse III: Frihaandstegning i 1ste Halvdel af Skoleaaret efter Hetsch's Pl. 23—31 og v. Hanno's Pl. 20—31, tildels efter Hukommelsen. I 2den Halvdel af Skoleaaret

efter Vægplancher 12—24 i Tegnebøger uden Ruder (Hefte II).

2den Klasse IV: Engelsklinien som Afd. III, men forholdsvis mere efter Hukommelsen, ikke autoriserede Tegnebøger.

Latinlinien som Engelsklinien, dog forholdsvis sværere Opgaver, og tildels efter Blokke, samt efter Frich's Ornamenter i forandret Maalestok.

3die Klasse V: Frihaandstegning efter Blokke afvexlende med Tegning af Ornamenter efter Frich's Forlæggerblade i forandret Maalestok.

— — VI: Første Halvdel af Skoleaaret Frihaandstegning som Afdeling V.

Anden Halvdel: Tegning med Anlægslinial, Passer og Maalestok efter Træklodse opstillede i Forbindelser, som Vægplanche 1 og 2 angiver af det efter Foranstaltning af Kirke-Departementet udgivne Tegneapparat.

Skrivning.

1ste Klasse I og II: Indøvet og repeteret de vigtigste Grundtryk, samt Øvelser i at binde Bogstaverne sammen til Ord med Anvendelse af Taktmetoden. Senere Øvelse i latinsk Skrift efter Lærerens Opskrift og trykte Forskrifter.

Øvelser i Læsning af latinsk og gothisk Haandskrift efter de lettere Stykker i Feragens „Øvelsesbog“.

2den Klasse III: Fortsat Øvelse i latinsk Skrift efter Lærerens Opskrift, trykte Forskrifter, Afskrift efter Bog og Lærerens Diktat.

Læsning især af gothisk Haandskrift efter de vanskeligere Stykker i Feragens „Øvelsesbog“.

En Gang hver Uge har Disciplenes Stilebøger i 2den Klasse IV og 3die Klasse V og VI været forelagte Skrive-læreren til Bedømmelse af Haandskriften.

Uddrag af Skolens Regnskab for 1876.

Indtægt:

1. Beholdning efter Regnskabet for 1875	5 Spd. 91	Sk.
2. Kongsberg Kommunes Bidrag	470 —	” ”
3. Statskassens Tilskud	1,690 —	90 ”
4. Samme til Alderstillæg	400 —	” ”
5. Samme til midlertidige Lønstillæg	401 —	” ”
6. Skolepenge og Indtrædelsespenge	571 —	15 ”
7. Refusioner]	1 —	104 ”
	<hr/>	
	3,540 Spd. 60	Sk.

Udgift:

1. Lærerens Lønninger	2,130 Spd.	”	Sk.
2. Sammes Alderstillæg	400 —	”	”
3. Timeundervisning i Tegning og Skrivning	102 —	60	”
4. Ligesaa i Sang og Gymnastik	75 —	”	”
5. Midlertidige Lønstillæg	401 —	”	”
6. Kassererens Procenter	72 —	42	”
7. Pedellens Løn	84 —	”	”
8. Bibliotheket	27 —	59	”
9. Undervisningsmidler	20 —	67	”
10. Naturaliesamlingerne	5 —	48	”
11. Lys og Brænde	137 —	52½	”
12. Byskat og Brandkontingent for 1ste Halvaar samt Grundleie	65 —	63	”
13. Inventarium	3 —	108	”
14. Forskjellige Udgifter	98 —	41	”
	<hr/>		
	3,623 Spd. 60½	Sk.	

Den overskydende Udgift: 83 Spd. ½ Sk.
til Refusion af næste Aars Indtægter.

Middelskolens Afgang- og Aarsexamen for Aaret 1877.

Til dette Aars Afgangsexamen fremstille sig Eleverne af Skolens 3die Klasse VI paa Engelsklinien, nemlig:

1. Christian Grette, født den 16de Oktober 1860 og Søn af Gaardbruger P. H. Grette. I August 1874 optaget i Middelskolens 2den Klasse III.
2. Peder Th. S. Frog, født den 6te November 1859 og Søn af Opsynsmand ved Larbro Træsliberi L. P. Frog. I Januar 1874 optaget i Skolens 1ste Klasse I.
3. K. Eberhard Eriksen, født den 22de Mai 1861 og Søn af Bagermester i Kongsberg J. F. Eriksen. I August 1869 optaget i Mittel- og Realskolens 1ste Fællesklasse.
4. Axel G. Hansen, født den 30te April 1860 og Søn af Bagermester i Kongsberg H. C. Hansen. Optaget i Mittel- og Realskolens 1ste Fællesklasse i August 1869.

Desuden som Privatister:

5. Amund Bach, født i Kolvereid i Namdalen den 22de Juni 1855 og Seminarist fra Klæbo Seminarium.
  6. Aasna Ruud, født den 29de September 1858 og Datter af Kjøbmand N. Ruud i Kongsberg.
  7. Sofie Graff, født den 27de Juni 1858 og Datter af Rektor J. H. Graff.
-

Den skriftlige Del af Skolens Afgang- og Aarsexamen afholdes fra den 15de til og med den 18de Juni.

Prøven vil foregaa i følgende Orden:

Formiddag.		
Fredag. d. 15de Juni.	3die Klasse V og VI } 2den — III og IV }	Opgave i Modersmaal.
<hr/>		
Lørdag d. 16de Juni.	3die Klasse V og VI } 2den — III og IV }	Tydsk Stil.
<hr/>		
Mandag d. 18de Juni.	3die Klasse V og VI L 3die — V og VI E 1ste — I og II	Latinsk Stil. Engelsk Stil. Modersmaal, skriftl.
<hr/>		
Tirsdag d. 19de Juni.	3die Klasse V og VI } 2den — III og IV }	Opgaver i Regning og Konstruktions- tegning.

For Examinanderne ved Afgangsexamen begynder den skriftlige Examen hver Dag Kl. 9 Formiddag, for Skolens øvrige Disciple Kl. 8 Formiddag.

Onsdag den 20de Juni have Examinanderne ved Afgangsexamen at udføre sine Prøvearbejder i Tegning efter Maal med Passer og Lineal og Thorsdag den 21de Juni i Frihaands-tegning og Skrivning.

Den mundtlige Afgang- og Aarsexamen begynder den 3die Juli og fortsættes efter følgende

E x a m e n s t a b e l .

		Formiddag.	Eftermiddag.
Tirsdag d. 3. Juli.	3die Kl. V og VI.	Regning og Geometri.	Adjunkt Saxild.
	2den - III og IV	Historie.	Rektor.
	1ste - I og II	Religion.	Cand. th. Hansen.
<hr style="width: 50%; margin: 10px auto;"/>			
Onsdag d. 4. Juli.	3die Kl. V og VI	Modersmaal.	Rektor.
	2den - III og IV	Religion.	Hansen.
	1ste - I og II	Naturkundskab.	Saxild.
<hr style="width: 50%; margin: 10px auto;"/>			
Thorsdag d. 5. Juli.	3die Kl. V og VI	Historie.	Rektor.
	2den - III og IV	Regning og Geometri.	Saxild.
	1ste - I og II	Tydsk.	Hansen.
<hr style="width: 50%; margin: 10px auto;"/>			
Fredag d. 6. Juli.	3die Kl. V og VI	Tydsk.	Adjunkt Lassen.
	2den - III og IV	Geografi.	Saxild.
	1ste - I og II	Regning.	Cand. phil. Prahm.

Lørdag	3die Kl. V og VI E	Engelsk.	Prahm.
d. 7. Juli.	2den - III og IV	Modersmaal.	Lassen.
	1ste - I og II	Modersmaal.	Hansen.

Mandag	3die Kl. V og VI	Religion.	Hansen.
d. 9. Juli.	2den - III og IV	Naturkundskab.	Saxild.
	1ste - I og II	Historie.	Lassen.

3die Kl. V og VI L	Latin.	Rektor.
3die - VI	Fransk.	Rektor.
3die - V	Fransk.	Lassen.

Tirsdag	3die Kl. V og VI	Geografi.	Saxild.
d. 10. Juli.	2den - IV L	Latin.	Lassen.
	2den - IVE	Engelsk.	Prahm.

Alle Klasser:
Gymnastik. Cand. theol. Hansen.

Onsdag	3die Kl. V og VI	Naturkundskab.	Saxild.
d. 11. Juli.	2den - III og IV	Tydsk.	Lassen.
	1ste - I og II	Geografi.	Hansen.

Examen begynder hver Formiddag Kl. 8 og om Eftermiddag Kl. 4.

Examen afsluttes med Bekjendtgjørelsen af dens Udfald Lørdag den 14de Juli Formiddag Kl. 10.

Sommerferien vedvare til Onsdag den 15de August, da Skolens Disciple fremmøde Kl. 11 Formiddag.

De til Optagelse i Skolen anmeldte Disciple fremmøde til Optagelsesprøve samme Dags Formiddag Kl. 8.

Til at overvære den mundtlige Del af denne Skolens Afgang- og Aarsexamen tilligemed Bekjendtgjørelsen af dens Udfald har jeg den Ære paa Medlæreres og egne Vegne herved at indbyde Disciplenes Forældre og Foresatte samt Enhver, hvem Skolens Gjærning interesserer.

Kongsberg den 11te Juni 1877.

Joh. Graff.
